

כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל

(א) החודש אשר נהפך מיגון לשמחה, כולו חתום בחותם הגאולה¹, ומפעמת בו רוח ממערכה עליונה שיעמוד עליה העולם לעתיד לבא², מערכה ששואבת משער הנ' ועץ החיים שהם משורש האחדות כפי שיתבאר להלן.

(ב) על ידי סגולתם של ימי הפורים לחקוק את תוקפו של מרדכי בלב ישראל³, נרשמים קיום מעולם עליון זה שלעת"ל, שכן על ידי מרדכי "שהוא הארת מרע"ה שורש התורה", "נתעורר כח מרע"ה שהוא שר התורה" וזהו ממדרגת שער החמשים של הקדושה, "וע"ז כתיב כאשר ירים משה ידו, לשער הנ' ועץ החיים שהוא התורה"⁴.

(ג) וזהו יסוד הזיקה שבין אורם של ימי הפורים ליום הכפורים, "פורים אתקריאת על שם כפורים"⁵, שכן התגלות אור הסליחה בסיומם של הארבעים יום שעלה מש"ר להר סיני, ביום הכפורים, שאז "נתעטף הקב"ה כשליח ציבור וכו'" וביארו משל זה דורשי רשומות⁶ טלית זו היא הטלית שנבראת ממנה האורה "שנתעטף בה הקב"ה והבהיק זיו הדרה מסוף העולם ועד סופו"⁷. וענינה של טלית זו המשמשת גם לאורה וגם לסליחה מתבאר עפי"ד הרמב"ן⁸ שהפרשיות שלא נכתבו בתורה אלא ע"י מעשה, כגון פרשת פסח שני ופרשת נחלות, בהם לא השיג מש"ר את השער הפנימי שבנ' שערי בינה, וע"ז נאמר לפני לא יראו. ומשמעות דבריו היא שפרשיות אלו שנכתבו על ידי מעשה, ענינם עלום ביותר. וא"כ יתכן שגם פרשת הסליחה שבכי תשא (ששם נאמר גם "ופני לא יראו") שאף היא לא נכתבה אלא ע"י מאורעות מעשה העגל, אף היא משער הנ'. ובכך יש למצוא את הענין המשותף להארת האור ביום הראשון ע"י טלית זו להתגלות אור הסליחה ביוכ"פ, כי ענין התגלות האור הזה הוא התגלות מסוימת משער הנ', ואור זה נגזז משום שראה הקב"ה שאין העולם במצבו החומרי ראוי להשתמש בו, אבל מתוך מסירות הנפש של מש"ר על ישראל לאחר מעשה העגל ומתוך תשובת הכלל, נתגלה מתוכה אור הסליחה שאף הוא טמון בעילום שער הנ'.

¹ ירושלמי מגילה פ"א ה"א כל החודש כשר לקריאת המגילה, מאי טעמא והחודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה וכו'.

² אגרות ח"ג אי' תת"ח

³ מגילה י"ט ע"א ותכתוב אסתר המלכה ומרדכי היהודי את כל תוקף, תוקפו של מרדכי

⁴ שפת אמת לפורים תר"מ, ועיין ברש"י חולין קל"ט ע"ב, שמרדכי היה ראש לצדיקים ואנשי כנסת הגדולה. ויל"ע ממ"ש במגילה ט"ז ע"ב גדול תלמוד תורה יותר מהצלת נפשות דמעיכא חשיב ליה למרדכי בתר ד' ולבסוף בתר ה'. אולם יתכן שהתעלות מרדכי היתה בהשגת הצד הפנימי של שרשי התורה, ובהבנה המוסברת מתוך השקפה פנימית. (עיין באגרות ח"א אי' ק"ג).

⁵ תקו"ז תכ"א

⁶ ספר הכבוד

⁷ בר"ר

⁸ ספר האמונה והבטחון עמ' תלה

ד) מצינו שבלוחות השניות היתה התעלות והשגת דרגות חדשות, אור התורה שזרח בלוחות ראשונות חזר והופיע בלוחות שניות עם התגלות פעולתה הממשית של טהרת התורה, המנושאת מכל עון והבוקעת ועולה מבעד הסתרות החומר, "פסל לך, הפסולת יהיה לך, כלומר הנך סטרין כולהון יהון מסירין לך וכבישין תחת ידך, ומתמן נתעשר משה, דהא גדר העשיר השמח בחלקו, לא ידאג בדבר ולא יחסר לו דבר ולא יצטרך לדבר, והכי הוה משרע"ה, ונתעשר מפסולת של לוחות דאינון הנך סטרין דאיתמסרו בידיה, ולא הוה להון רשות למשלט ביה, אלא הוא הוה שליט עלייהו"9 ומתוך התגלות שליטת אור התורה על כחות החומר זכה משה לקירון עור פניו. ע"י מס"נ של משרע"ה בהר סיני וע"י תשובת הכלל הושגו דרגות חדשות שבמעלות התורה ובמעלות נוחלי התורה, נתעלה משרע"ה והתגלה יקר אור תורה בעור פני משה, נתעלו ישראל והתגלה אור הסליחה לישראל, בהיות שהם נשואים בעצמותם מעל עוונם (ע' מהר"ל בדרך חיים פ"ב מ"ד שבצד הכלל אין חטא), וקדושתם בוקעת ועולה מבעד הסתרות החומר, וזאת משום היותם נטועים בשורשם בטהרת התורה "וחיי עולם נטע בתוכנו"10. ומתוך בטולה של תורה בשבירת לוחות ראשונות בא יסודה של תורה ויצא לאור תקפה ועוזה"11.

ה) כל גילויים נעלים אלו, גילוי משורש התורה ומשורש קדושת ישראל, כלולים בשער החמשים של הדעת והקדושה, והם יצאו לפועל ביום הכפורים "יום סליחה ומחילה יום שניתנו בו לוחות שניות"12. שורש קדושת וטהרת ישראל נעוץ ב"שער הנ" ועץ החיים שהוא התורה" ומשם נבעה והתגלתה האורה של לוחות שניות וסליחת הכלל. אורות אלו הם יסודה של תורה.

ו) וכללות ענין ההתגלות של שער הנ" הוא "שאיין שם כח עמלק כלל רק כולו טוב, כי שם שורש האחדות"13 וע"כ גילוי הסליחה לישראל בא משם, מתוך בירור אמיתת

⁹ מגיד משרים עמ' כד

¹⁰ ובשפ"א לסוכות תרנ"ד ד"ה מצות כתב: "ויש בכל איש ישראל דביקות בה' אלקים כמו שכתוב (דברים ד' ואתם הדבקים בד' אלקיכם חיים כולכם היום כו'. כתיב (שה"ש א' ב) ישקני מנשיקות כו' טובים דודיך מיין. פירוש נשיקה כמו השקה במים על ידי שמתדבק לשרשו נעשה טהור, כן התורה שנקראת מים ניתן לבני ישראל כמו שאומרים חיי עולם נטע בתוכינו, בחינת תורה שבעל פה שהוא פלא גדול שחכמים יכולים להוסיף על התורה. ודבריהם עושים רושם בשמים כמו שכתוב (תהלים נז ג) לאל גומר עלי כו'. הענין שגם בלי המעשים רק מצד עצם הבריאה יש גם כן דביקות עצום לבני ישראל יותר מכל האומות כו'. ובני ישראל שמחין יותר בנקודה הזו שנטבע בהם מצד הבריאה ממה שזוכין על ידי מעשיהם. כי מה יכול לפעול מעשה בשר ודם. וזה שכתוב טובים דודיך שבא מהקב"ה מצד חלק ד' עמו (דברים לב ט). ממה שזוכין על ידי מעשינו כנ"ל. ר"ל שע"י הדביקות שיש לכל ישראל בד', תורתו נטועה בתוכם, כשם שההשקה למים טהורים מטהרת את המים שמחוברים לשורשם בהשקה, כך גם יש לישראל כח התורה בשורשה. ולכן יש לישראל יכולת לזכות לבחינת תושבע"פ, שיכולים לחדש ולקבוע הלכה שעושה רושם גם בשמים. מהשגה ודביקות זאת בקב"ה נטועה התורה בישראל ונשגבת טהרת קדושתם המתנשאת מעל עוון.

¹¹ עפ"י מנחות צט ב

¹² סוף מס' תענית

¹³ שפת אמת לפורים שם, ועיין במכדרשב"י פר' יתרו (עמ' 147) עה"כ כי אנכי ד' וגו'.

טהרת ישראל, שאין בפנימיותם דופי¹⁴. וזהו גם יסוד ישועת ישראל בימי מרדכי "הם לא עשו אלא לפנים"¹⁵.

ז) מתוך תשובת הכלל ומתוך גלוי משער הנ' ע"י מרדכי "שהוא הארת מש"ר שורש התורה", וגם הוא הרים ידו ל"שער הנ' ועץ החיים שהוא התורה", זכו לישועת ימי הפורים. וזוהי הזיקה שבין פורים ליוכ"פ, שבשניהם התגלה תוקף קדושת ישראל האחוז בשורש האחדות. ומכח קדושת יוהכ"פ שנקבע לדורות נמשכה התגלות כח התשובה של ישראל והיותם נטועים בשורש האחדות, עץ החיים, והתגלות מעלת תלמידי מש"ר המוסרים נפשם על בירור קדושת ישראל בשרשה העליון, והיא הולכת ונמשכת עד שיגלה האור הגנוז לצדיקים לעתיד לבא.

ח) וכש"נתעורר כח משרע"ה שהוא שר התורה יש מפלה לעמלק, לכן איתא שבפורים קבלו התורה כו' והיינו התגלות עץ החיים", נכלל בכך גם מ"ש בספר היכלות שבבית שני היו הודה והדרה כו' של תורה, והוא כענין קרני ההוד שזכה מש"ר עם לוחות שניות ביוהכ"פ.

ט) מצינו שבכל פורענות שבאה על שונאיהם של ישראל יש פרעון של חטא העגל (סנהדרין קב א), מדה טובה מרובה ובכל ישועת ישראל יש התגלות מכפרת חטא העגל, דוגמת כפרת יוהכ"פ ומתן לוחות שניות, שהיתה עימם גם התעלות בגילוי במדריגות התורה מש"ר וישראל. ועל כך נרמז במ"ש במכילתא דרשב"י עה"כ והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל, "כשהיה משה מגביה את ידו שעתידין ישראל להגביה דברי תורה שעתידין להינתן על ידיו וכו'". מש"ר החל ליסד מעלה זו, שבכל עת מחיית עמלק לגונויו יש שעת רצון שיגביהו ישראל דברי תורה. וזהו תקפו של מרדכי שהוא "הארת מש"ר שורש התורה".

י) ממלחמת מש"ר בעמלק שאז היתה תחילת הנס (ריטב"א ריש מגילה) וממתן לוחות שניות ביוהכ"פ, שבכל אלו הצטרפו תשובת הכלל עם מס"נ של מש"ר לגילוי אורות חדשים משורש התורה, מכוחם של אלו חזרה וניעורה מעלתם של ישראל ושל מרדכי שהוא "הארת מש"ר שורש התורה", ואורח צדיקים כאור נוגה הולך ואור עד נכון היום.

¹⁴ עיין בזח"ג עמ' רנג: ר"ש פתח וכו'
¹⁵ מגילה יב ע"א